

SPØRGSMÅL OG SVAR

- Ny budgettildelingsmodel på dagtilbudsområdet

Hvad er en budgettildelingsmodel?

En tildelingsmodel fordeler dagtilbuddenes samlede budget mellem de enkelte kommunale og selvejende dagtilbud. Da dagtilbuddene er forskellige i eksempelvis børnetal og sociale forskelle, giver modellen ikke penge i lige store portioner, men forsøger at balancere de forskellige forhold, dagtilbuddene har.

Et dagtilbud er en eller flere afdelinger som fx en vuggestue eller børnehave, og eventuelt en dagplejeafdeling, samlet under én dagtilbudsleder

Hvorfor skal dagtilbuddene have fordelt pengene på en ny måde?

Den nye model støtter arbejdet med minimumsnormeringer og sociale normeringer. Det er målet, da der i 2024 kommer lovkrav om minimumsnormeringer, og vi samtidig ønsker at prioritere en ekstra indsats for den gruppe af børn, som har det sværest. Derudover viste dagtilbudsanalysen i 2020, som var en grundig analyse af alle dagtilbuds økonomi, at nogle dagtilbud oplever økonomiske udfordringer. Det gælder særligt for økonomien i dagplejen.

Minimumsnormeringer betyder, at der i gennemsnit for alle dagtilbud maksimalt må være tre vuggestuebørn pr. voksen og seks børnehavebørn pr. voksen

Sociale normeringer dækker over ekstra pædagogisk personale i de dagtilbud, hvor der er sårbare og udsatte børn

Hvordan ser den nye model ud?

Dagtilbuddenes samlede budget er på cirka 2 mia. kr. Langt størstedelen går til "beløb pr. barn" budgettet (ca. 1.467 mio. kr.). Her følger pengene til løn og øvrig drift det enkelte barn. De øvrige penge fordeles efter:

- Børnenes behov for sociale normeringer (ca. 95 mio. kr.)
- Sprogstøtte (ca. 16 mio. kr.)
- Dagpleje (ca. 90 mio. kr.)
- Bygninger (ca. 110 mio. kr.)
- Ledelse (ca. 167 mio. kr.)
- Øvrigt - fx individuelle tillæg til små og specielle institutioner (ca. 12 mio. kr.).

Endelig er der kommunale og statslige puljemidler, dagtilbuddene kan få tilskud fra efter ansøgning og behov (for eksempel vidtgående støtteressourcer).

Hjælper den nye model på økonomien i dagplejen?

Ja. I dagtilbudsanalysen har dagtilbudslederne vurderet, at det eksisterende beløb pr. barn i dagplejen er utilstrækkeligt. Analysen viser, der er merforbrug i langt de fleste dagplejeafdelinger, særligt fordi afdelingerne har svært ved at have nok børn pr. dagplejer. For at bringe balance i dagplejens økonomi giver vi et budgetløft, så beløb pr. barn kan dække den gennemsnitlige dagplejerløn ud fra det nuværende antal børn pr. dagplejer.

Hvad kan den nye model, som den gamle ikke kunne?

Dagtilbudsanalysen peger på, at normeringskravene for vuggestuebørn gennemsnitligt set har været overopfyldt. For børnehavebørn er det omvendt. Nye tal fra Danmarks Statistik understøtter, at vi er relativt bedre med for de små end for de store børn. Den nye model bidrager til en mere balanceret indfasning af minimumsnormeringer. Derudover fordeler den nye model grundlæggende pengene mellem dagtilbuddene på en mere fair måde, da budgettet til sårbare fordeles ud fra objektive data om børnenes socioøkonomi og sundhed.

Kommer der flere penge til dagtilbuddene?

Ja og nej. Modellen giver i sig selv ikke flere penge. Men der er i Finansloven og i budgetforliget for 2021 afsat flere penge til minimumsnormeringer i 2022, end der var i 2021. Konkret forventer vi, at der er cirka 23,8 mio. kr. ekstra til fordeling i budget 2022.

Hvorfor flytter den nye model penge fra beløb pr. barn til andet?

Dagtilbudsanalysen har peget på, at der har været merforbrug på både dagpleje og ledelse. Derudover giver vi et lille løft til børn i sårbare og udsatte positioner, som har brug for ekstra støtte i deres hverdag.

Kommer vi længere væk fra at efterleve minimumsnormeringer?

Nej, vi kommer faktisk tættere på. Den nye model flytter en mindre sum penge fra beløb pr. barn til fx sociale normeringer. Men pengene her bruges også på pædagogisk personale, som tæller med i minimumsnormeringer. Derudover har både staten og Aarhus Kommune afsat flere penge til minimumsnormeringer i 2022 end i 2021.

Kommer der minimumsnormeringer i hver afdeling?

Der er tale om minimumsnormeringer på kommuneniveau. Det betyder, der kan være og vil være dagtilbudsafdelinger, der ikke oplever minimumsnormeringer slå igennem. Minimumsnormeringer er indtil videre et lovkrav på kommuneniveau fra 2024.

Hvornår kommer der minimumsnormeringer i kommunen?

Indtil videre er de nationale krav, at det skal der senest være i 2024. I Aarhus Kommune er minimumsnormeringer fremrykket, så de kan indfries allerede i 2022.

Hvorfor er der lavet et budget til sociale normeringer?

Sociale normeringer handler om ekstra pædagogisk personale i de dagtilbud, hvor der er sårbare og udsatte børn. En analyse viser, at der sårbare og udsatte børn i alle vores dagtilbud, men også at nogle dagtilbud har en større andel sårbare end andre. Budgettet er midler til de sårbare og udsatte børn og dermed rettet mod børn, som har brug for ekstra støtte i hverdagen.

Er der taget højde for sociale forskelle mellem dagtilbuddene?

Ja, det er der i budgettet for sociale normeringer. Fordelingen af budgettet bygger på en grundig analyse af alle landets børn, hvor vi har afdækket ca. 50 faktorer, som kan variere mellem dagtilbuddene. De 50 faktorer skal vise, hvor mange og hvor omfattende risikofaktorer der er til stede hos børnene for at befinde sig i en sårbar og udsat position. Det drejer sig eksempelvis om barnets fødselsvægt og funktionsnedsættelser samt forældrenes indkomst, uddannelse, kriminalitet og behandling for stof- og alkoholmisbrug. Analysen er baseret på et solidt datagrund fra Danmarks Statistik.

Bliver forskelle i antal børn pr. voksen større mellem dagtilbuddene?

Ja, en smule. Den nye model fordeler budgettet til sociale normeringer ud fra objektive data om børnene. Det betyder, at der er flere ressourcer til pædagogisk personale i de dagtilbud, hvor børnene relativt er mest sårbare og udsatte.

Kan analysen af dansk som andetsprog komme til at ændre på modellen?

Ja. Lige nu foretager vi kun to mindre justeringer i forhold til sprogstøtte, da vi afventer konklusioner og anbefalinger fra analysen.

Dansk som andetsprog betyder, at ingen af barnets forældre har talt dansk på et modersmålsniveau til barnet fra fødslen, så barnet først er begyndt at tilegne sig dansk på et senere tidspunkt

Sprogstøtte betyder støtte til den sproglige udvikling hos børn med dansk som andetsprog

Sker der noget med størrelsen på budgettet til sprogstøtte?

Ja og nej. Modellen ændrer ikke på budgettet til sprogstøtte. Men 25 pct. af budgettet til sociale normeringer, som er hævet med ca. 5 mio. kr., fordeles forholdsmæssigt ud fra antal børn med dansk som andetsprog. Det afspejler, at der kan være et øget støttebehov forbundet med børn, der har dansk som andetsprog, sammenlignet med børn med dansk som modersmål. Eksempelvis kan der være ekstra opgaver forbundet med forældresamarbejde og behov for tolkebistand. På den måde er der ekstra ressourcer til børn med dansk som andetsprog, men det er op til det enkelte dagtilbud, hvorledes de vælger at disponere over budgettet.

Hvorfor får kommunale og selvejende dagtilbud ikke det samme til ledelse?

Dagtilbudsanalysen viser, at der er et højere forbrug på ledelse, end der tildeles i budget. Det gælder tildelingen til kommunale dagtilbudsledere, hvilket den nye model tager højde for. Derudover er modellen faktisk næsten den samme for de to grupper. Selvejende dagtilbud med kun én afdeling har dog et såkaldt negativt størrelsesreguleringsbeløb, som justerer budgettet til ledelse for meget små dagtilbud. Det skyldes, at ledelsesopgaven er mindre. Nogle selvejende dagtilbud benytter heller ikke Aarhus Kommunes systemer, hvorfor vi giver et administrationsbidrag til disse dagtilbud.

Hvorfor er der flere timer pr. børnegruppe til ledelse hos de selvejende?

Det skyldes, at der er lidt forskel på, hvilke lønsatser der gælder for de kommunale og selvejende. Men der gives nu flere timer pr. børnegruppe for begge grupper.

*En børnegruppe består af 12
vuggestuebørn eller 20
børnehavebørn*

Kommer vi til at bruge flere penge på ledelse?

Nej, ledelse har været underfinansieret og ubalancen har dagtilbuddene primært dækket med beløb pr. barn. Det viser dagtilbudsanalysen. Derfor vil ændringen i praksis ikke påvirke normeringerne.

Er der mere til bygningsdrift?

Ja og nej. Vi har ikke ændret på tildelingen til bygninger, da den nuværende model er relativt ny. Men det samlede bygningsbudget til fordeling bliver nu løbende tilpasset ved at tildele flere (færre) penge ved flere (færre) børn i hele kommunen.

Nogle dagtilbud skal bidrage til andre dagtilbud. Hvordan fungerer det?

Dagtilbud med "tab" på den nye tildelingsmodel, i budget 2022 sammenlignet med budget 2021, får et særtilskud. Tilskuddet sikrer, at dagtilbuddene ikke mister penge. Særtilskuddene er solidarisk finansieret af de dagtilbud, der har en "gevinst" på den nye tildelingsmodel. Konkret udgør finansieringen ca. 22 pct. af "gevinsten".

Har modellen været i høring?

Nej, men modellen har undervejs i processen været drøftet med dagtilbudslederne, medarbejder- og forældreorganisationer, og den er drøftet politisk i Børn og Unge-udvalget. Der har været arbejdet med og analyseret på dagtilbuddenes økonomi i mere end et år.

Hvornår gælder det nye budget fra?

De nye budgetter vil gælde fra budget 2022 og frem.

Fordeles budgettet stadig til dagtilbuddene?

Ja, budgetterne gives fortsat på dagtilbudsniveau. Det enkelte dagtilbud kan herefter prioritere over det samlede budgets anvendelse, jf. decentraliseringsordningen. Derudover opdaterer vi det såkaldte budgetfordelingsark med den nye model - arket kan hjælpe med at fordele budgettet ud på afdelingerne.

Kommer der hjælp til at planlægge 2022?

Ja, efter budgetterne er udmeldt, vil Budget og Regnskab invitere til workshop. På workshoppen skal vi blandt andet drøfte/arbejde med konkret fordeling af det nye budget mellem afdelingerne i dagtilbuddene.

Hvornår kigger I på modellen igen?

Om to år vil vi vurdere, om der er nogle uhensigtsmæssigheder, der kræver justeringer. Eventuelle justeringer vil vi have med, når vi udmelder budget 2024.

